
Сучасні питання та загальні особливості науково-технічного перекладу в сучасних умовах глобалізації

Анжеліна Василівна Шишко

Кафедра перекладу, Кременчуцький національний університет імені Михайла

Остроградського, Україна

ORCID 0000-0003-3932-1541

Для цитування цієї статті:

Шишко Анжеліна. Сучасні питання та загальні особливості науково-технічного перекладу в сучасних умовах глобалізації. *International Science Journal of Education & Linguistics*. Vol. 3, No. 2, 2024, pp. 126-133. doi: 10.46299/j.isjel.20240302.14.

Надійшла до редакції: 01 лютого 2024 р.; **Схвалено:** 02 березня 2024 р.;

Опубліковано: 01 квітня 2024 р.

Анотація: у статті розглядаються загальні особливості та специфіка перекладу науково-технічної літератури. Відомо, що специфіка науково-технічного перекладу, переважно це – передача мовних та стилістичних особливостей, характерних тим чи іншим жанрам науково-технічної літератури. Більшість лінгвістів описують цей тип перекладу як унікальний вид діяльності, який відрізняється своїми функціональними характеристиками, а не стилістичними або жанровими особливостями. Отже, робиться спроба визначити основні труднощі, що виникають при перекладі науково-технічних текстів з німецької на українську мову. Для успішного виконання такого перекладу необхідно враховувати основні характеристики наукового стилю загалом та труднощі, що можуть виникнути у процесі перекладу, а також використовувати адаптивні стратегії. Переклад технічного тексту передбачає ряд вимог і особливостей, які перекладач повинен виявити та пояснити доступно. Для фахівця з технічного перекладу мовні знання переважно представлені термінами та спеціалізованою лексикою, при цьому найтиповішою лексичною особливістю є використання великої кількості спеціальних термінів та термінологічних словосполучень. Автор приділяє увагу дослідженню основних прийомів перекладацьких лексичних трансформацій та граматичних особливостей у процесі перекладу німецьких фахових різногалузевих текстів. Розглянуто ознаки науково-технічної термінології, проаналізовано особливості утворення та перекладу різних типів термінів.

Ключові слова: науково-технічна термінологія, термін, науково-технічний текст, граматична трансформація, перекладацькі лексичні трансформації.

1. Вступ

В умовах міжнародного співробітництва у різних галузях економіки, політики й технологій надзвичайно зростає роль перекладу як засобу, який обслуговує економічні, суспільно-політичні, наукові, культурно-естетичні та інші відносини народів. Особливо нагальною стає на сучасному етапі потреба забезпечення фахової міжмовної комунікації.

Завдяки постійному розширенню сфери людських знань, зростає потреба у нових визначеннях і поняттях, що стосуються нових областей науки та техніки. Це призводить до розширення лексичного запасу мови, особливо через міграцію наукових і технічних термінів.

Науково-технічна термінологія представляє собою широкий шар лексики, де системи термінів постійно розвиваються та взаємодіють між собою. Значні зміни, які відбуваються в галузях науки й техніки, призводять до збільшення кількості термінів і поглиблення їхнього лексичного складу. У цьому контексті переклад науково-технічних текстів відіграє важливу роль. Тому, основне завдання перекладача фахових різногалузевих текстів полягає в тому, щоб створити такий переклад, який максимально точно відтворить інформацію оригінального тексту, містить загальноприйняті в мові перекладу спеціальні галузеві терміни та відповідає нормі мови перекладу.

Актуальність даного дослідження зумовлена, по-перше, провідною роллю науково-технічної терміносистеми в німецькомовній фаховій комунікації, по-друге, важливістю перекладу науково-технічних термінів для вирішення перекладацьких труднощів при їх відтворенні українською мовою.

2. Об'єкт і предмет дослідження

Об'єктом дослідження є інструкції з використання побутових приладів компанії «Liebherr», а також німецька науково-технічна термінологія та її еквіваленти в українській мові.

Предметом вивчення являються перекладацькі прийоми при відтворенні німецької науково-технічної термінології.

3. Мета та задачі дослідження

Мета даного дослідження полягає у визначенні особливостей науково-технічної термінології, визначення найбільш доцільних прийомів перекладу науково-технічних термінів.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- 1) визначити характеристики науково-технічної термінології;
- 2) проаналізувати особливості утворення та перекладу різних типів термінів;
- 3) виокремити приклади перекладу текстів, насичених науково-технічною термінологією.

4. Аналіз літератури

Початок XXI століття характеризується глобальними змінами в усіх галузях науки і техніки, процесами їх інтеграції і міжнародного кооперування. Науково-технічна революція – одне з найважливіших явищ сучасності, яке вносить істотні зміни в лінгвістичну модель світу. Термінологія у науці та техніці – це обширний лексичний розділ, який постійно розширюється і активно взаємодіє з іншими лексичними групами.

Проблеми нормалізації та стандартизації термінології, інтенсифікації перекладацької діяльності, оптимізації навчання перекладу науково-технічної літератури знайшли свого розв'язання у працях таких провідних фахівців як: Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б., Квитко І. С., Білодід О., Нікітіна Ф.О. та інші.

5. Методи досліджень

Для розв'язання поставлених завдань використовувалися наступні методи дослідження: теоретичні загальнонаукові методи абстрагування, узагальнення, формалізації; емпірико-теоретичні методи (аналіз, системний метод та метод класифікації); метод зіставного аналізу.

6. Результати досліджень

Поява науково-технічного стилю пов'язана з розвитком різних галузей наукових знань і різних сфер діяльності людини. Для лексичного складу наукової та технічної літератури характерним є використання великої кількості термінів, які позначають наукові та технічні поняття. Інтенсивний розвиток науково-технічного стилю призвів до формування різних жанрів, таких як стаття, монографія, підручник, патентний опис, реферат, анотація, документація, каталог, довідник, специфікація, інструкція та реклама, яка також має ознаки публіцистики. Кожен жанр має свої унікальні стильові особливості, проте вони вписуються в загальні рамки науково-технічного стилю, дотримуючись його загальних характеристик і особливостей [1].

Науково-технічна література відрізняється своєю точністю і лаконічністю вираження, а також суворого логічною послідовністю і повнотою висловлення. Ці особливості визначають характер мовних засобів, які є типовими для цього типу літератури. Основною характеристикою науково-технічного тексту є його когнітивність та висока інформаційна насиченість. Характеристиками науково-технічного стилю є інформативність, логічність, точність, об'єктивність, ясність і зрозумілість. Крім того, цей стиль відзначається предметністю, узагальненням, однозначністю, лаконічністю, доказовістю, переконливістю та ін. [2, с. 392].

Основними мовними засобами, характерними для цього стилю, є абстрактна лексика, символи, велика кількість термінів, схеми, таблиці, графіки, зразки-символи, іншомовні слова, наукова фразеологія, цитати, посилання, загальноживана лексика, безособовий синтаксис, відсутність елементів, які вказували б на особу автора або його вподобання, таких як емоційно-експресивні синоніми, суфікси, багатозначні слова, художні тропи або індивідуальні неологізми. Стиль науково-технічної літератури має значний і різноманітний вплив на літературну мову і застосовується у широкому спектрі сфер [3, с. 54].

Однією з основних характеристик лексики науково-технічної літератури є використання великої кількості спеціальних термінів та термінологічних словосполучень. Терміни є словами або словосполученнями, які мають лінгвістичні властивості, схожі на інші одиниці словника. Відмінність термінів від звичайних слів визначається, насамперед, їхнім значенням. Терміни виражають концепції, які науково оброблені та властиві лише певній галузі науки або техніки. Як мовні знаки, що представляють поняття у спеціалізованій науковій або технічній галузі, науково-технічні терміни складають суттєву частину науково-технічних текстів і становлять одну з ключових причин ускладнення перекладу через їхню багатозначність, відсутність еквівалентів у перекладі (особливо термінів-неологізмів) та національні варіації. Розуміння науково-технічних текстів також ускладнюється фактом, що терміни, як і інші слова, можуть мати кілька значень у лінгвістичному аспекті. У мові науки та техніки це явище досить поширене, оскільки в терміносистемах різних галузей науки і техніки часто застосовується семантичне словотворення, коли одній формі слова приписується різне значення [4, с. 261].

Таким чином, загальний опис мовних засобів науково-технічного стилю відповідає основним вимогам, що характеризують стиль: логічність, аргументованість, точність і об'єктивність викладу. Ці характеристики наукового стилю упорядковують усі мовні засоби в систему, яка формує науково-функціональний стиль. Мова науково-технічної літератури відрізняється від розмовної або художньої мови за певними лексичними, граматичними та стилістичними особливостями.

Однією з основних граматичних особливостей науково-технічних текстів є використання значної кількості складних речень, зокрема складнопідрядних, для передачі логічних відношень між об'єктами, діями, подіями та фактами, що є характерними для наукового викладу. Граматична структура речення таких текстів має наступні особливості:

1) використання складних речень з великою кількістю головних і другорядних членів речення, причому залежні від підмета і присудка слова часто знаходяться на відстані від слів, до яких вони належать;

2) застосування багатокomпонентних атрибутивних словосполучень;

3) використання означень, що формуються за допомогою цілих синтаксичних груп;

4) використання синтаксичних та пасивних конструкцій, зворотів;

5) пропуск деяких службових слів, зокрема артиклів, допоміжних дієслів, головним чином в таблицях, графіках, специфікаціях [5, с. 92].

Ми погоджуємось з О. Ключник, Г. Грицик, що між науково-технічними текстами, написаними на різних мовах, існують значні граматичні відмінності, які обумовлені особливостями граматичної структури мови, нормами та традиціями писемного наукового мовлення. Ці відмінності у будові мов, їхніх граматичних категоріях, формах та конструкціях призводять до серйозних труднощів під час перекладу. Нерідко під час перекладу науково-технічних текстів виникають проблеми через різницю у синтаксичній системі мов: порядок елементів у висловлюванні може не збігатися між мовою оригіналу та українською мовою. Варто відзначити, що німецька мова характеризується граматичною багатозначністю, оскільки одні й ті ж дієслова можуть виступати як самостійні, так і допоміжні, або мати модальне значення [6].

Дійсно, дієслова *haben* і *sein* можуть мати різні функції в реченні: 1) вони можуть виступати як самостійні дієслова, наприклад: *Maschinen haben die Aufgaben, die in der Natur vorhandene Energie nutzbar zu machen, oder bestimmte Arbeiten zu verrichten. Maschienelemente sind die Einzelteile der Maschine (wie Schrauben, Muttern, Achsen, Zahnräder) und funktionsmäßig selbständige, zusammengesetzte Teile von Maschinen (wie Kupplungen, Lager, Armaturen).*; 2) вони можуть використовуватися як допоміжні дієслова, наприклад: *Die Arbeit der Atmungsorgane ist dem zentralen Nervensystem untergeordnet.*; 3) вони можуть мати модальне значення, особливо в науковій літературі, наприклад: *Sie haben die Lieferung schnell zu erledigen. Eine weitere Verzögerung ist zu vermeiden.*

Важливо враховувати зміст наукових текстів, де акцент зазвичай робиться на процес, а не на дійову особу, і де часто використовуються абстрактні поняття. Тут часто вживаються граматичні конструкції з пасивним значенням, субстантивовані інфінітиви, віддієслівні іменники, що означають процес, прикметники на *-lich*, *-isch*, *-ig*, *-bar*, кількісні числівники для визначення величини вимірювання, а також вживання прийменника *von* для вираження приналежності, наприклад: *Selbstreinigende Oberflächen sind in vielen technischen Anwendungen äußerst nützlich und ermöglichen eine einfache Wartung. Die Frachtkosten mußten vom Käufer getragen werden.* [7, с. 58].

Зокрема, на думку, М. Кур'янової основні граматичні характеристики німецьких науково-технічних текстів включають такі особливості: 1) використання поширеного означення, пасивних конструкцій, конструкцій «*sein + zu + Infinitiv*» та «*lassen + ich + Infinitiv*», вказівних займенників; 2) майже повна відсутність питальних, спонукальних та неповних речень; 3) відсутність ввічливої форми дієслів і відповідних особових та присвійних займенників; 4) використання сполучень з модальним дієсловом *wollen*, предикативних означень типу «*sehen, hören, fühlen + Infinitiv*» та інших, наприклад: *Reparaturen, Eingriffe am Gerät und den Wechsel der Netzanschlussleitung nur vom Kundendienst oder anderem dafür ausgebildeten Fachpersonal ausführen lassen. – Ремонт, внесення змін у пристрій та заміну кабелю живлення дозволяється виконувати тільки співробітникам сервісного обслуговування або іншому фахівцю, який пройшов відповідне навчання*; 5) розширення лінійних розмірів певних синтаксичних категорій, таких як поширене означення і група іменника в цілому, предикативне означення, а також речення в цілому, є результатом впливу стилістичних вимог наукового висловлення та писемного характеру тексту [8, с. 63].

При перекладі науково-технічної літератури найважливіше значення має знання предмета перекладу, про який йде мова. Ми погоджуємося з Т. Кияком, А. Науменко., О. Огуй, що

основні труднощі перекладу пов'язані не з перекладом окремих термінів, відзначених у спеціалізованих словниках, а з передачею змісту кожної фрази, якому не завжди відповідає оригінальний переклад. Повне розуміння тексту перекладачем, особливо науково-технічного, є ключовою передумовою для його вдалого перекладу. Перекладач повинен мати знання у тій предметній галузі, до якої належить текст, і розуміти суть викладених явищ, процесів та механізмів. Механічне запам'ятовування термінів без їхнього розуміння може призвести до серйозних помилок у перекладі. Перекладачу необхідно докладно ознайомитися з областю науки або техніки, яка стосується тексту, щоб відчувати впевненість у виборі відповідних термінів з фахових словників [9, с. 167].

Відомий вітчизняний науковець Т. Кияк обґрунтував такі методи досягнення адекватності науково-технічного перекладу:

1) конкретизація значення слова (напр., *Die Sache ist in der Schwebe*. – *Справа ще не вирішена.*);

2) генералізація значення слова (напр., *Sein Versuch war ein Misserfolg*. – *Він зазнав невдачі зі своїм дослідом.*);

3) смисловий розвиток (напр., «*100 Jahre Zugverkehr*» – «*історія становлення і розвитку залізничного сполучення*»);

4) антономічний переклад (формальне заперечення) (напр., *Die wissenschaftlich-technische Revolution machte vor keinen Wissenschaftszweig halt*. – *Науково-технічний прогрес охопив буквально всі галузі науки.* (принцип, коли заперечення виражено заперечною часткою *kein*);

5) синтаксичні трансформації (напр., *Die getroffenen Maßnahmen erlauben die Einrichtung im Labor eines großen Gerätes* – *Вжиті заходи дозволяють розташувати в лабораторії великий пристрій.*);

б) перерозподіл змісту, тобто не співпадіння як у плані лексики, так і в плані граматики (напр., *Die Schwerverletzten wurden aus den Wracks mit Brechwerkzeugen geholt*. – *Тяжкопоранені були визволені з понівечених кузовів завдяки злому спеціальними інструментами*) [10, с. 54].

Отже, ефективний науково-технічний переклад повинен точно відтворювати зміст оригіналу, використовуючи термінологію, яка є загальноприйнятою у цій мові, і відповідати стандартам науково-технічної літератури, що характерні для мови, на яку здійснюється переклад.

При перекладі фахових текстів, перекладачу необхідно враховувати співвідношення терміну з контекстом, завдяки чому виявляється значення лексичної одиниці. А. Коваленко визначає два етапи у процесі перекладу термінів. На першому етапі перекладач має з'ясувати значення фахового терміну в контексті, а на другому – передати значення цієї лексичної одиниці рідною мовою [11, с. 290].

В основі кожного терміну обов'язково лежить визначення (дефініція), яке він позначає, завдяки чому терміни є точною і в той же час стислою характеристикою предмета чи явища. Термін може бути утвореним на основі однієї мови або запозиченим з іншої. Отже, під час перекладу слід враховувати, що характерними рисами терміну є його ототожнення з конкретним поняттям, явищем або процесом певної галузі, а також прагнення до однозначності. Основним способом перекладу фахових термінів є підбір лексичного еквівалента в мові перекладу, який зафіксований у словнику і точно співпадає зі значенням вихідного терміна. Переклад багатоеквівалентних термінів потребує від перекладача, на думку В. Карабана, вміння знаходити адекватний відповідник в певному контексті. У випадку, якщо відсутні словникові відповідники для фахових термінів, перекладач використовує різні прийоми перекладацьких трансформацій [12, с. 367].

Термінологічний переклад виконується за допомогою різних методів, включаючи міжмовні трансформації, такі як лексичні, лексико-семантичні та лексико-граматичні. Задача перекладача полягає у правильному виборі того чи іншого прийому під час процесу перекладу, щоб як найточніше передати значення будь-якого терміну. Головним прийомом перекладу термінів є переклад за допомогою лексичного еквіваленту.

Еквівалент – постійна лексична відповідність, яка точно збігається зі значенням слова. Тобто, підбір реально існуючих українських відповідників, із повним або частковим відображенням значення німецького терміну.

Терміни, які мають еквіваленти у рідній мові, відіграють важливу роль при перекладі. Вони є опорними пунктами у тексті, від них залежить розкриття значення інших слів [13, с. 367].

Для аналізу термінологічної складової було взято інструкції з користування холодильниками компанії Liebherr. У процесі перекладу було виокремлено терміноодиниці, які мають еквівалентні відповідники, серед яких постійні та контекстуальні. Переважають постійні відповідники, наприклад: *der Leuchtstoffrohr* – люмінесцентні лампи, *der Wärmetauscher* – теплообмінник, *der Lagerbock* – опорний кронштейн, *die Netzanschlussleitung* – кабель живлення, *der Kühlteil* – холодильне відділення, *die Stellfuss* – регулююча ніжка, *der Gefrierteil* – морозильне відділення, *das Abtauen* – розморозка, *der Kundendienst* – сервісне обслуговування, *die Störung* – неполадки, *die Ablag* – місце для зберігання, *die Schublade* – висувний ящик, *der Auslieferungszustand* – параметри, встановлені виробником, *die Energieeffizienz* – енергозберігання, *die Gemüseschale* – ємність для овочів, *die Eiswürfelschale* – ванночка для кубиків льоду, *die Ablauföffnung* – зливний отвір, *das Gefrierschubfach* – висувний ящик для заморозки, *der Klimaklasse* – кліматичний клас.

Приклади контекстуальних відповідників: *das Gerät* – пристрій, агрегат, майно, система, засіб, посуд, арматура; *der Anschluss* – підключення, з'єднання, стик, контакт, пересадка, анексія; *die Anzeige* – індикатор, відмітка, відображення, відлік, заява, розділ, прикмета; *die Meldung* – повідомлення, сигнал, рапорт, доповідь, новина, акт; *die Bedienung* – керування, обслуговування, сервірування, офіціант, екіпаж, експлуатація; *die Nutzung* – користування, експлуатація, дохід, вигода, реалізація; *das Netz* – мережа, сітка, схема, решітка.

Складні слова (Komposita) є особливо численними у науково-технічному тексті, де іменник складається з двох або більше словоформ. Найбільша кількість нових найменувань у німецькій мові є складання двох або більше лексем. Труднощі перекладу складних слів пояснюється тим, що ці слова можуть виражати найрізноманітніші типи відношень, які виникають між їх компонентами. Для перекладу складних слів використовують, у більшості випадків, такий спосіб перекладу як калькування [14, с. 54].

Калькування – це метод перекладу, при якому відбувається заміна складових частин лексеми (морфем або слів) на відповідники у мові перекладу. Під час аналізу перекладеного матеріалу було виокремлено терміни, які перекладаються за допомогою калькування: *die Wandabstandshaltern* – пристінні розпірки, *der Türanschlagwechsel* – перевішування дверей, *der Küchenzeilenhöhe* – висота кухонної стінки, *der Transporttragegriff* – ручка для переміщення пристрою, *der Ventilatorluftschlitze* – вентиляційний повітряний провітр, *die Scharnierseite* – сторона шарніра, *der Türlagerbuchse* – опорна втулка дверцят, *der Kücheneinrichtung* – предмети кухонного обладнання, *der Küchenschrankfront* – передня стінка кухонної шафи, *der Geräteückseitenbereichs* – область зворотньої сторони пристрою.

Приклади транскрипції: *der Menü* – меню, *der Timer* – таймер, *das Service* – сервіс, *die Option* – опція.

Приклади транслітерації: *die Zone* – зона, *der Ventilator* – вентилятор, *das Modell* – модель, *die Lampe* – лампа.

7. Перспективи подальшого розвитку досліджень

Подальші наукові дослідження проблеми адекватного перекладу науково-технічної термінології та пошук аналогів мовних одиниць в мові перекладу для передання тотожного семантичного значення.

8. Висновки

Отже, у процесі перекладу науково-технічного тексту важливо усвідомлювати відмінності у структурі речень мови оригіналу та української мови, а також різницю у системній організації цих мов. Іноді під час перекладу виникає потреба у текстовій модифікації, яка може бути непередбачуваною та вимагати індивідуального підходу в кожному випадку. Це означає, що часто необхідно додавати або вилучати слова, частково або повністю перебудовувати речення відповідно до граматичних вимог української мови. Під час перекладу важливо зосереджуватися на забезпеченні адекватності та точності, маючи на меті максимально точне відтворення змісту оригіналу засобами української мови. [15, с. 212].

Однією з ключових відмінностей між технічною літературою та художньою або соціально-політичною є використання великої кількості спеціальних термінів у тексті. Саме точний переклад нових термінів на рідну мову є основною перешкодою технічного перекладу, і тому, щоб правильно та точно зробити переклад будь-якого науково-технічного тексту, перекладач вимушений витратити багато часу на підготовчі роботи, а саме консультації з фахівцями, пошук нових термінів у різних довідниках та словниках.

Специфіка науково-технічного стилю в німецькій мові визначається декількома факторами. По-перше, вона характеризується наявністю граматичних явищ, що є унікальними саме для німецької мови, і ці явища можуть ускладнювати процес перекладу технічного тексту на українську мову. По-друге, мова науково-технічної літератури відрізняється від літературної мови завдяки використанню розгорнутих речень з інфінітивними конструкціями, широким вживанням поширених означень та складними реченнями з численними підрядними реченнями всередині головного. При перекладі таких речень важливо уникати розриву логічного зв'язку між їх складовими, зберігати послідовність думки, оскільки важко зберегти відповідність між усіма словами, які не завжди точно відповідають один одному за змістом.

Основним способом перекладу фахових термінів є підбір постійного словникового відповідника, який існує в мові перекладу та точно передає зміст специфічної мовної одиниці на позначення певних предметів та явищ.

В процесі аналізу текстів оригіналу та текстів перекладу було визначено, що науково-технічна термінологія може перекладатися за допомогою транскрипції, транслітерації, калькування. В першу чергу для перекладу науково-технічних текстів потрібне точне розуміння специфіки галузі, в якій працює перекладач.

Список літератури:

- 1) Андрієнко Л. О. Науково-технічний переклад. Черкаси : ЧДТУ, 2002. 92 с.
- 2) Міщенко А. Л. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу : монографія. Вінниця : Нова книга, 2013. 448 с.
- 3) Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад : навч. посіб. для студ. філол. напряму підготовки. Херсон. нац. техн. ун-т. Вінниця : Нова Книга, 2010. 232 с.
- 4) Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Київ : Політична думка, 1997. 300 с.
- 5) Brodmann L. Terminologische Untersuchung im Bereich der Fernwärmeversorgung. Hamburg, 2007. 136 S.
- 6) Ключник О., Грицик Г. Труднощі науково-технічного перекладу. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1408>
- 7) Кур'янова М. О. Переклад українською мовою німецьких прикметників на -lich, -ig, -isch, -bar у науково-технічній літературі. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Харків : ВЦ Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна, 2004. № 632 (Філологія). Вип. 42. С. 58-61.

8) Кур'янова М. О. Навчальний посібник з граматичних проблем перекладу науково-технічної літератури з німецької мови на українську. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. 63 с.]

9) Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 543 с.

10) Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. Теорія і практика перекладу (німецька мова) : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова книга, 2006. 592 с.

11) Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу: підручник. Київ : Інкос, 2002. 317 с.

12) Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.

13) Циркаль А. Ю. Особливості відтворення науково-технічних текстів. *Вісник НТУУ «КПІ»*. Філологія. Педагогіка: збірник наукових праць. Київ : 2013. С. 46-53.

14) Сухенко К. М. Лексичні проблеми перекладу. Київ : вид-во Київ. ун-ту, 2000. 124 с.

15) Коптілов, В. В. Теорія і практика перекладу: навч. посіб. Київ: Юніверс, 2003. 280 с.

Contemporary issues and general features of scientific and technical translation in modern conditions of globalization

Anzhelina Shyshko

Department of Translation, Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University, Ukraine

ORCID: 0000-0003-3932-1541

Abstract: the article deals with general features and specifics of scientific and technical literature translation. It is known that the specificity of scientific and technical translation is mainly the transmission of linguistic and stylistic features peculiar to certain genres of scientific and technical literature. Most linguists define this type of translation as a unique type of activity, which is distinguished by its functional characteristics, rather than stylistic or genre features. Therefore, an attempt is made to identify the main difficulties that arise when translating scientific and technical texts from German into Ukrainian. In order to perform such a translation successfully, it is necessary to take into account the main characteristics of the scientific style in general and the difficulties that may arise in the translation process, as well as to use the adaptive strategies. The translation of a technical text involves a number of requirements and features that the translator must identify and explain in an accessible manner. For a technical translator, language knowledge is mainly represented by terms and special vocabulary, while the most typical lexical feature is the use of abundant special terms and terminological phrases. The author pays attention to the study of the main methods of translation lexical transformations and grammatical features in the process of rendering of German professional texts of various fields. The features of scientific and technical terminology have been considered, the peculiarities of formation and translation of various types of terms have been analyzed.

Keywords: scientific and technical terminology, term, scientific and technical text, grammatical transformation, translation lexical transformations.
